

İZMİR'İN GİZLİ CENNETLERİ BOZDAĞ-BİRGİ-GÖLCÜK

Nesrin Yardımcı SARIÇAY

“Kentler, binalardan ya da denizlerden ötürü kalmaz akıllarda, yaşananlar ve yaşayanlardan dolayı yer eder hafızalarda. Gittiğimizde bir kente; birlikte gittiklerimiz ve gittiğimizde birlikte olduklarımızdır aslında tadı damağımızda bırakan...”

Shakespeare

Raporumuzun başrolündeki cennetler Ödemiş'tedir.

Ödemiş ise; İzmir'in en büyük, en gelişmiş ilçelerinden birisidir.

Dağlarından yağ, ovalarından bal akar.

Şehir merkezi olmasa bile, cennetleri, “kırsal turizmin” en önemli saç ayaklarıdır.

Bozdağ, Gölcük, Birgi.

Yanı başımızda, sadece 110 km. uzaklıktadır bu cennetler.

Yükseklerdedir.

Başınızı kaldırdığınızda dahi İzmir'den görebilirsiniz.

Ödemiş'e gittikten sonra; gerisi kolaydır.

Hayallerinize yerleşir.

- 2157 metre yükseklikte kestane, ceviz ve kavak ağaçlarının serin gölgesinde sonbaharda düşen yaprakların sesini duymak,
- Zirvedeki ırmak kenarında çay içip gözleme yemek,
- Kar helvası satın almak,
- Bozdağ elmasını koklamak,
- Kar kayağı ve çim kayağı yapmak,
- Paraşütle Ödemiş semasında dolaşmak,
- Yamaç paraşütü ile ovaya inmek,
- Gülümseyen insanlar görmek için Bozdağ'a gitmek yeterlidir.

Bozdağ, hiçbir zaman konuklarının yalnızca kendisini görmesi ile yetinmez.

Komşusuna da gönderir.

Bozdağ'ın sadık komşusu Gölcük'tür.

Bu krater gölde tuttuğunuz balıkları afiyetle yeme imkanınız hep vardır.

Gölcük de tıpkı Bozdağ gibi her gelir seviyesinden insana hitap eder.

Balıklarınızı restoranlarda, otellerde yemeniz mümkündür.

Göl kenarında, ay ışığı altında, sazlıklardan gelen taze yosun kokuları arasında sıfır maliyet ile güzel bir sofraya da Gölcük kucak açar.

- Göl kenarında acaba ezilir miyim korkusu olmadan bisiklete binmek,
- 40 derecelik yaz sıcağında, 15 derecelik kışı yaşamak,
- Kırmızı pembe kırığı renkli Gölcük elmalarını dallarından koparıp yemek,
- Dört yapraklı yonca aramak,
- Gökyüzüne en yakın göldeki yakamozları izlemek,
- Negatif enerjileri evrenin derinliklerine göndermek adına toprağa basabilmek için Gölcük'e gitmek yeterlidir.

Ödemiş'te mistik duygularınızın çok ağır bastığını hissettiğiniz bir cennet daha vardır: Birgi.

Birgi, hissedebilenlere, dünyadaki cennetten gerçek cennete geçişin en güzel köprüsüdür.

Tarihimizin en eski medresesi bugünkü deyimi ile üniversitesi Birgi'de bulunmaktadır.

Yıllar İmam Birgivi Hazretlerinin yattığı bu medrese bahçesini adeta bir kampüse dönüştürmüştür.

Bu kampüste hissiyat en yüksek seviyeye çıkmakta, yüzyıllardır orada bulunan mezar taşlarının üzerindeki bilgiler ile tarihin kapıları aralanmaktadır.

İstanbul'dan Tire'ye gelen, medrese kuran, Tire'deki tarihi veba salgınından sonra kampüsü Birgi'ye taşıyan Mehmet Efendi, ülkemizin birçok yöresinden hala ziyaretçi çekmektedir.

Ulu Cami ve Aydınoğulları Türbesi inanç turizminin Birgi'deki diğer başkentleridir.

Çakır ağa denildiğinde akla Birgi gelir.

Çakırağa Konağı ve Çakırağa'nın İzmir ve İstanbullu eşleri için Konağın duvarlarına çizdiği resimler görenlerin hafızalarından silinemez.

Bu resimler hem tarih, hem de acının simgeleridir.

Konak duvarındaki resimler tarihi yansıttıkları kadar hasreti de yansıtmaktadır.

Çünkü İzmir ve İstanbul'dan gelen bu eşler, yüksek tepelere kurulan Çakır Ağa'nın Konağı'na gelin gelmişlerdir.

Ve belki de; memleketlerini bir daha görmeden ve her gün hatırlayarak ölmüşlerdir.

Aşağıda sırası ile Bozdağ, Birgi ve Gölcük hakkında detaylı bilgiler verilecektir.

➤ **BOZDAĞ**

Antik çağda Bozdağ isminin Tmolos kralı ile yakından bağlantılı olduğu çeşitli kaynaklarda belirtilmektedir.

Lidya Kralı Tmolos Artemis'in arkadaşlarından birisine kötülük yaptığı için Kral Tmolos Artemis tarafından ölümlü cezalandırılmıştır.

Öldürülen Kral Tmolos oğlu tarafından bu dağlara gömüldüğü için dağlar Tmolos dağları olarak anılmaya başlanmıştır.

Özellikle kış turizmi açısından son derece önemli bir potansiyele sahip olan Bozdağ, Kayak Merkezine de sahip olmasına rağmen yeterli sayıda turist çekememektedir.

Bu durumun oluşmasında, İzmir ve hinterlandı için turizm faaliyetlerine sadece kitle turizmi olarak bakılmasının ve diğer turizm türlerine yeterince önem verilmemesinin de etkisi bulunmaktadır.

Ancak;

- Bilinçli turizm faaliyetleri arttıkça,
- Turizmin sadece güneş, deniz, kumdan oluşmadığı anlaşıldıkça

insanlar daha özgür olabilecekleri yeni turizm türleri keşfetmeye başlamışlardır.

İşte bu noktada; Bozdağ yeni bir turizm dalına kucak açmıştır.

Önceleri yalnızca; gelir düzeyi yüksek turistlerin keşfedip yapabildikleri macera, yamaç paraşütü, kayak ve doğa turizmi Bozdağ'da ortalama bir harcama ile yapılabilecek hale gelmiştir.

Ancak; kentimizde kış ve kayak turizmi bilinci henüz oluşmamıştır.

Çok sayıda İzmirli hala Çeşme'de yazlıklarda geçirmeyi tercih etmektedir.

Bu noktada; Bozdağ'ın ve Bozdağ Kayak Merkezi'nin daha fazla tanıtılmaya ve pazarlanmaya ihtiyacı olduğu gerçeği ortaya çıkmaktadır.

Zira, Bozdağ Kayak Merkezi gününbirlik olarak dahi bir çok insanının tatil programlarına girebilmiş değildir.

Durum böyle olunca da Bozdağ'ın turizmden yeterince para kazandığını belirtmek zordur.

Klimatoloji'nin merkezi Bozdağ'da en önemli geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır.

Bozdağ'da yetiştirilen patatesler ülkemizin hemen her bölgesi için tohumluk olarak satılmaktadır.

Coğrafi konum itibariyle organik tarıma uygun olan Bozdağ'da yetiştirilen ceviz, elma, kestane gibi tarım ürünlerinin satışı için de güçlü bir pazarlama zinciri kurulması gerekmektedir.

Kentimizde Seferihisar gibi "slow city" yavaş şehir olmaya aday Bozdağ'da turizm geliştirilirken klasik hatalar yapılmamalı, çarpık yapılaşmaya izin verilmemelidir.

Bozdağ'da turizmin gelişmesi için ayrıca; konaklama arzı arttırılmalıdır.

Konaklama yatırımları gerçekleştirilirken, tesislerde kış turizminin ruhunun yaşatılmasına önem verilmelidir.

Bozdağ, yeni yataklara ihtiyaç duyarken, apart otellerin de iyi işleyebileceği ve bunlarda yaz kış doluluk sağlanabileceği unutulmamalıdır.

Nitekim; İzmir merkez ve özellikle deniz kıyılarında yaz aylarında nem oranının çok yüksek olduğu bilinmektedir.

Bu kapsamda; Bozdağ'da kiralanacak otellerin;

- Yazın sıcağtan kaçanların özellikle yaşlı ve çocukların cankurtaranı olacağı,
- Kışın ise kayak ve doğa turizmini yaşamak isteyenlerin tercihi olabileceği unutulmamalıdır.

Tabi tüm bunlar yapılırken; Bozdağ Kayak Merkezi'nin de verimli ve maksimum kapasitede işletilmesi gerektiği unutulmamalıdır.

Kayak tesisinin ve teleferiklerin tam anlamı ile işletilmesi ve kayak pistlerinin uzatılarak değerlendirilmesi halinde kayak merkezinin, meraklıların daha fazla ilgisini çekebileceği düşünülmektedir.

Öte yandan; gününbirlikçilerin de uğrak yeri olabilecek beldede yayla turizmi ve eko turizm ağırlıklı bir planlama yaklaşımı olması gerektiği düşünülmektedir.

➤ GÖLCÜK

Gölcük gölü 1050 metre yükseklikte en derin yeri 6,5 metre bazı kaynaklara göre de 5 metreye düşen bir göldür.

Tatlı su gölüdür.

Yaklaşık 4 hektarlı veya 1,5 km²'lik bir alanı kaplamaktadır.

Ancak; göl alanı yağış durumuna göre bir miktar artmakta veya azalmaktadır.

Tarım faaliyetlerinin yoğun olarak gerçekleştirildiği göl kıyısında zaman zaman tarımsal sulama için gölden su çekilmektedir.

Bu durum da göl alanının küçülmesine neden olmaktadır.

Gölcük'ün çevresi yemyeşil kestane ağaçları ile kaplı, oksijen oranı oldukça yüksektir.

Eko turizmin geliştirilmesi için gerekli turizm arzına sahip olan Gölcük'te dağcılık, trekking ve bisiklet turizmi de alternatif turizm türlerindedir.

Gölcük gölünün oluşumu 3000 yıl öncesine dayanmaktadır.

Gölcük'te bir adet otel bulunmaktadır.

Yerli turistlerin talebi doğrultusunda son yıllarda ev pansiyonculuğu faaliyetlerinin de gelişmekte olduğu görülmektedir.

Gölcük'ün serin havasını, manzarasını, doğal güzelliklerini bir kez gören kişilerin ikinci kez gelme ihtimallerinin % 99 olduğu da dikkate alındığında; Gölcük'te de konaklama kapasitesinin artırılması ve tanıtımına ağırlık verilmesi gerekmektedir.

Son olarak; Gölcük özellikle spor kulüplerinin kamp yapmaları için de çok uygun iklime sahiptir.

Bu noktada; arz kapasitesi artırılırken güçlü spor kulüplerinin tercih edebileceği kalitede konaklama tesislerinin yapılması gerekmektedir.

➤ BİRGİ

Birgi Ödemiş'e 9 km. uzaklıktadır.

Bozdağ'ın Küçük Menderes Ovasına indiği güney eteğinde bulunan Birgi beldesi özellikle Aydınoglulları ve Osmanlı dönemlerine ait mimari yapıları ile dikkat çekmektedir.

Birgi özellikle son yıllarda turizm açısından hızlı bir gelişme göstermiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan Stratejik Planda Birgi'nin inanç turizmi açısından geliştirilmesi öngörülmüştür.

Bu çalışmalar özellikle son yıllarda meyvesini vermiş, tarihi Birgi evleri yapılan restorasyonlarla birlikte tek tek seyredilebilecek kadar güzelleşmiştir.

Birgi, kendisini ziyaret eden herkese mistik havasını hissettirmektedir.

Tarih süzgecinde Birgi öncelikle, Zeus'un şehri olarak anılmaktadır.

Daha sonra bölge Hz. İsa'nın bölgesi olarak nam salmıştır.

Son yüzyılda ise; Birgi İslam dünyasının önemli merkezlerinden birisi haline gelmiştir.

Ege Bölgesi'ne özgü mimari üslubu, restore edilen tarihi binaları, medreseleri, türbeleri, camileri, kutsal kabul edilen topraklarıyla Ödemiş'in Birgi Beldesi, tarih ve doğayı sevenlerin önemli duraklarından birisidir.

Çakırağa Konağı, 1763 yılında Mustafa Şerif Çakırağa tarafından ahşapları Venedik'ten getirilerek yapılan üç katlı bir binadır.

18'inci yüzyıl Avrupa mimarisinin de izlerini taşımaktadır.

Tavanlarında Küçük Menderes Havzası'nda yetişen 72 çeşit sebze ve meyve resimleri bulunmakta olup Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı bir müze olarak faaliyetini sürdürmektedir.

Ulu Camii de Birgi'nin turizm kimliğinin oluşmasında önemli role sahiptir.

1312'de Aydınoğlu Mehmet Bey tarafından yaptırılmıştır.

Minaresi çiniler ile kaplıdır.

Camide çivi kullanılmamıştır.

Birgi'e inanç turizmi kimliği kazandıran en önemli yapılardan bir tanesi de İmam Birgivi Medresesi'dir.

1762 yapımı Karaoğlu Camii, giriş kapısı Osmanlı oymacılık sanatının güzel örneklerinden olan Dervişağa Camii, Sarı Berber Mescidi, Güdük Minare, Mehmet Bey'in oğulları İsa, Hızır ve Umur Beylerle yattığı Aydınoğulları Türbesi Medresenin zenginliklerindedir.

Kaynaklar:

- www.odemis.net.tr
- www.arkitera.com
- İzmir Ticaret Odası İzmir İli Turizm Envanteri ve Yatırım Potansiyelleri, Yayın No:146
- İzmir Ticaret Odası İzmir İli İlçelerinin Ekonomik Profili ve Alternatif Yatırım Olanakları
- Prof. Dr. Füsun SOYKAN, Kırsal Turizm ve Türkiye Turizmi İçin Önemi, Ege Üniversitesi.